

get, vil jeg dog ansee det som farligt, da Tilstedeværelsen af en saadan Fond kunde friste til Overgreb. Vel indrømmer jeg, at Faren vilde aftage i høi Grad, naar der ikke opsamledes Capitaler — og den høitærede Minister har jo erklæret, at dette ikke var hans Hensigt — thi de Indtægter, der allerede havde deres lovbestemte Anvendelse, fristede naturligtvis ikke til at forgrube sig paa dem, hvad en Ophobning af Penge, der ikke havde lovbestemt Anvendelse, derimod vilde gjøre. Men dersom Tiendens Inddragelse skulde ifkun blive det første Skridt — ikke under den nuværende Ministers Vedelse af Sagerne, men under en muligt efterfølgende — hvorved ogsaa Kirkens faste Eiendomme, Præstegaardene, bleve solgte til Fordeel for Fonden, vilde jeg ansee Sagen for meget farlig, da just derved vilde fremkomme en Pengeophobning, der vilde være overordentlig fristende. Det, der vilde være herofligende for mig med Hensyn til dette Punkt, vilde være, om der i Loven kunde indsættes en garanterende Bestemmelse for, at disse Kirkeindtægter aldrig maatte benyttes til andet Diemed end de reent kirkelige, samt om der tillige kunde oprettes et Raad, en kirkelig raadgivende Forsamling — bestaaende blot af nogle faa Medlemmer, udvalgte paa passende Maade deels af Geistligheden, deels af Lægmand, enkelte ogsaa beskillede dertil ifølge deres særegne Stilling, saasom Biskoppen over Sjællands Stift — der skulde deeltage med Ministeren i Raadslagning om Anvendelsen af de kirkelige Indtægter. Det er fremdeles et meget stort Spørgsmaal, om overhovedet Befolkningens Duffer vilde see: Fyldest ved det foreliggende Lovudkast. De videregaaende Duffer — og det er dem, der hidtil stærkest have yttret sig, og nylig ere blevne udtalte her i Salen af to ærede Talere — ville jo ikke paa nogen Maade blive opfyldte ved en Lov, der svarer til nærværende Udcast; men der er en meget stor Deel af Befolkningen, der hidtil aldeles ikke har yttret sig, det er de mangfoldige Tiendehavere rundt om i Sognene, og hvo vil indstaae for, at disse ikke med særdeles Misfor nøielse vilde see, at den aarlige Tiende, der frembragtes ved deres Arbejde, og som havde været tillagt deres Præst og derved ogsaa kom deres eget Sogn tilgode, nu skulde tages fra

deres Præst og derved fra deres Sogn og henlægges til andre Raad i ganske andre Egne af Landet? Naar man tager to store Egneder, Nerne og Jylland, vil man see, at det er en meget stor Afgift, der skal hvedes fra den ene Landsdeel til den anden. Nerne vilde komme til at indskyde i Fonden 56 pCt., medens de kun vilde erholde 48 pCt. af den, 8 pCt. vilde de altsaa afgive til Forbedring af Raalenes Indtægter i Jylland. Disse 8 pCt. maae beregnes af 750,000 Rd. — nominelt vel kun af 555,000 Rd., men efter de nuværende Capitelstatter omtrent af 750,000 Rd. aarlig — det vil altsaa være en Afgift af Nerne til Jylland af 60,000 Rd. om Aaret. Det vil være meget tvivlsomt, troer jeg, om Befolkningen paa Nerne og navnlig i de Raal, der maatte afgive en meget stor Tiende til Præstekald i fremmede Egne, vilde være tilfreds dermed. Det forekommer mig dernæst, at der er Fare for, at idet Tienden skal indbetales paa Amtstuen lige med de kongelige Skatter, vil en ny Agitation kastes ind i Befolkningen, nemlig en Gjentagelse af Striden mellem det frie og ufrie Hartkorn; thi det vil blive øiensynligt og føleligt, at Hartkornsegaliseringsloven ikke i Virkeligheden egaliserede, men at der blev en bethdelig Ulighed, nemlig Tienden tilbage. Det vil blive øiensynligt, at Besidderne af tiendepligtig Jord maae betale større Skatter end Besidderne af tiendefri og hele Kampen mellem disse Eiendomsbesiddere vil da begynde paany. Det er endvidere forekommet mig, at Sagen støder paa en juridisk Vanstuelighed, med Hensyn til hvilken jeg imidlertid ganske skal overlade Dommen til Lovkyndige, den Vanstuelighed nemlig, at Loven vil gjøre et Indgreb i bestaaende Contracter. Ved Tiendeforordningen af 8de Januar 1810 blev Retten til at vælge, om der skulde hvedes efter Capitelstatter eller med Korn i Skjæppen, overdraget aldeles til Yderne og ikke til Tiendehaverne. Paa mangfoldige Steder have nu Yderne valgt at hvede med Korn i Skjæppen, fordi de som forsigtige Mand tænkte som saa: Capitelstattern kjende vi ikke i Forveien, men Kornet in natura have vi. Kan Lovgivningen nu omgjøre: de som bestandig bestaaende confirmerede Contracter og sige, at de Eiere, som